

особливостей сприйняття учнями 11–12-річного віку художньої літератури. Описуючи механізм психологічних процесів, задіяних у творах мистецтва, Л. Виготський називав основою художнього переживання образність, а загальним його характером – звичайні властивості інтелектуального та пізнавального процесу.

Підкреслюючи особливість сприйняття літератури як мистецтва слова,

О. Нікіфорова вказувала на те, що в процесі вивчення художнього твору учнями підліткового віку логічному аналізу повинен передувати образний аналіз художнього тексту. На важливості посилення емоційної сфери діяльності учнів основної школи під час аналізу художнього твору зауважувала український методист О. Бандура. Вона радила вводити до методичного апарату «запитання та завдання, які викликали б у школярів повторне переживання тих почуттів, що хвилювали їх під час першого читання, посилювали б їх, збуджували ще більший інтерес, допомагали повніше досягнути зображене, підносячи сприймання на вищій щабель».

Таким чином, застосовуючи технологію побудови КОЗ до художнього тексту, потрібно враховувати, з одного боку, специфіку літератури як науки, а з іншого – особливості сприйняття літературного твору читачами певної вікової категорії.

ВИКОРИСТАННЯ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ У ПІДРУЧНИКАХ З РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

О. Л. Фідкевич, к. пед. н.

Сучасний світ – це світ мінливої інформації; світ, що вимагає від людини активності, ініціативи, прагнення до навчання впродовж усього життя. Ці вимоги обумовлюють і структуру сучасної освітньої моделі, яка враховує особистісні інтереси учнів і забезпечує передусім розвиток ключових компетентностей.

У той же час компетентнісний підхід до навчання, у процесі реалізації якого і формуються ключові компетентності, не заперечує цінності знань, але при цьому акцентується увага на здатності учнів використовувати отримані знання, посилюється дослідна та практико-орієнтована спрямованість їх діяльності.

Виходячи з цього, змінюється і система роботи вчителя, що передбачає активне використання компетентнісно-орієнтованих завдань (КОЗ).

КОЗ дозволяють актуалізувати самостійну навчальну діяльність школяра, змінити характер його роботи, позицію і діяльність вчителя, який у процесі виконання таких завдань виконує функції організатора діяльності, консультанта, що супроводжує самостійну роботу учня з формування та розвитку ключових компетентностей.

КОЗ не вимагають від учнів відтворення інформації або окремих дій. Їх особливість – використання знань в умовах, наближених до життєвої ситуації. Водночас навчальні ситуації є частиною життя дитини, її повсякденної діяльності, тому вони, на нашу думку, також є основою для вирішення компетентнісно-орієнтованих завдань. У науково-методичній літературі ці завдання осмислюються як технологія, яка передбачає чітку послідовність етапів реалізації.

Стимул занурює в контекст завдання і мотивує на його виконання. Формулювання завдання вказує на діяльність учня, необхідну для його виконання. Джерело інформації містить необхідний матеріал для успішного виконання завдання. Для оцінювання виконаних завдань учням пропонується модельна відповідь, тобто зразок відповіді.

Проведені дослідження засвідчили, що КОЗ недостатньо використовуються в підручниках російської мови; ситуації, на яких вони ґрунтуються, не завжди цікаві та близькі учням, тому КОЗ повинні бути більш вагомо представлені в сучасних підручниках російської мови, а їх розробка – стати ключовим завданням для авторів підручників.

При всій технологічності КОЗ основним є не стільки правило дотримання їх структурної цілісності, скільки урахування основних принципів, на яких вони базуються: проблемність, ситуативність, практико-орієнтованість, стимулювання самостійних рішень і дій.

Ці принципи, насамперед, повинні братися до уваги авторами підручників при складанні КОЗ.

Головне, щоб КОЗ актуалізувалися в підручниках і на уроках російської мови не як черговий напрям методичної моди, а як елементи системних змін у процесі реалізації компетентнісно-орієнтованого навчання.